

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filozofia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszcy

Data przeprowadzenia wizytacji: **23-24 października 2023 r.**

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	12
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	15
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	18
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	21
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	23
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	25
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	27
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	28
5. Załączniki:	31
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	31

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr Bogdan Dziobkowski, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Natasza Szutta, ekspert PKA
2. dr hab. Leon Miodoński, ekspert PKA
3. Anna Górka, ekspert PKA reprezentujący pracodawców
4. Julia Bednarska, ekspert PKA reprezentujący studentów
5. Patryk Lisiecki, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filozofia, prowadzonym na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Ocena programowa została przeprowadzona po raz kolejny w następstwie oceny pozytywnej wyrażonej w uchwale nr 623/2017 Prezydium PKA z dnia 23 listopada 2017 r. Wizytacja została zrealizowana zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej stacjonarnie. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego z raportem samooceny przekazanym przez władze Uczelni. Zespół odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia kwestii w nim przedstawionych, spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z władzami Uczelni. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, z przedstawicielami Samorządu Studenckiego i studenckiego ruchu naukowego, nauczycielami akademickimi prowadzącymi kształcenie na ocenianym kierunku, z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, publiczny dostęp do informacji oraz z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitacje zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej, wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i wstępne wnioski, o których przewodniczący zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	filozofia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Filozofia 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	11	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1725	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90	Nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	151	Nie dotyczy

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54	Nie dotyczy
--	----	-------------

Nazwa kierunku studiów	filozofia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Studia stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	Filozofia 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	Nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	826	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	60	Nie dotyczy

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	107 ECTS	Nie dotyczy
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	38 ECTS	Nie dotyczy

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium spełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym	Kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filozofia Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy są zgodne z misją i celami strategicznymi uczelni, która deklaruje zmierzanie do „prawdy, sprawiedliwości i rozwoju w służbie mieszkańcom Bydgoszczy, regionu kujawsko-pomorskiego i Polski”. Uczelnia służy prowadzeniu badań naukowych, upowszechnianiu wiedzy i dziedzictwa kulturowego. Kierunek filozofia przygotowuje absolwentów, którzy nie tylko posiadają szeroko rozumianą wiedzę dotyczącą filozoficznych aspektów m.in. nauki, kultury, sztuki, religii oraz polityki, ale też szereg tzw. kompetencji miękkich, m. in. z zakresu komunikacji społecznej, współpracy interdyscyplinarnej, krytycznego myślenia oraz wrażliwości etycznej. Wszystkie te cechy wpisują się w założenia edukacyjne i kulturotwórcze uczelni.

Studia na ocenianym kierunku mieszczą się w dyscyplinie filozofia, do której są w całości przyporządkowane efekty uczenia się. Celem studiów na ocenianym kierunku jest przygotowanie absolwentów posiadających szeroką i ugruntowaną wiedzę filozoficzną w zakresie najważniejszych subdyscyplin filozoficznych oraz ich dyscyplin pomocniczych jak historia filozofii czy logika. Studia mają także kształtować umiejętności oraz kompetencje społeczne powiązane z praktyką filozoficzną jak umiejętność analizy oraz otwartość na nowe idee, formułowanie argumentów i gotowość podejmowania dyskusji. Koncepcja studiów jest ściśle powiązana z działalnością naukową rozwijaną w Uczelni, która w dyscyplinie filozofia prowadzi badania w obrębie ontologii, epistemologii, aksjologii, historii filozofii, filozofii współczesnej, filozofii polskiej, kognitywistyki, logiki, filozofii przyrody, filozofii religii, filozofii polityki, czego dowodem są publikacje pracowników kierunku w uznanych czasopismach i wydawnictwach naukowych oraz prezentacje konferencyjne. Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku są skierowane na potrzeby otoczenia społecznego, które potrzebuje świadomych obywateli, zaangażowanych i wrażliwych na potrzeby innych. Odpowiada także na oczekiwania rynku pracy, który domaga się kreatywnych, posiadających umiejętności krytycznego myślenia oraz komunikacji społecznej pracowników. Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi (studenci mieli i mają wpływ na kształtowanie oraz zmiany w programie studiów) oraz zewnętrznymi (interesariusze zewnętrzni konsultowali zarówno program, jak i efekty uczenia się przypisane do kierunku filozofia).

Kierunkowe efekty uczenia się na studiach filozoficznych UKW są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Są one dopasowane do dyscypliny filozofia, do której jest przyporządkowany kierunek oraz

do jego ogólnoakademickiego profilu. W matrycy efektów zakłada się, że absolwent ocenianego kierunku m.in. zna i rozumie rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury, posiada wiedzę i rozumienie głównych subdyscyplin filozoficznych oraz stanowisk formułowanych w ich ramach. Potrafi m.in. stosować specyficzną terminologię filozoficzną, poprawnie identyfikować tezy i założenia różnych argumentów filozoficznych oraz analizować je pod względem ich logicznej poprawności. Jest m.in. otwarty na nowe idee i gotowy do zmiany swoich przekonań w świetle dostępnych danych i argumentów. Absolwenci I stopnia są przygotowani do prowadzenia pracy badawczej w obszarze filozofii – m.in. piszą proste teksty filozoficzne z samodzielnym doбором literatury, a studiów II stopnia samodzielnie prowadzą takie badania – m.in. piszą opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, uwzględniając nowe osiągnięcia w zakresie filozofii.

Efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (odpowiednio: studia I stopnia – 6; studia II stopnia – 7). Absolwent studiów pierwszego stopnia zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii; ma elementarną wiedzę o psychologicznych i antropologicznych podstawach rozwoju człowieka w kontekście problematyki filozoficznej; zna i rozumie podstawowe teorie, metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe wybranym szczegółowym zakresom wiedzy filozoficznej. Natomiast absolwent studiów filozoficznych II stopnia m.in. ma szczegółową wiedzę na temat głównych kierunków i stanowisk współczesnej filozofii, wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie poglądy wybranych wiodących autorów filozoficznych lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej; ma szeroką znajomość i rozumie zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie.

Efekty uczenia się przypisane do kierunku filozofia są specyficzne dla dyscypliny filozofia, która jest uprawiana na uczelni – absolwent kierunku m.in. ma usystematyzowaną znajomość głównych kierunków podstawowych subdyscyplin filozoficznych; zna historyczny rozwój wiodących idei filozoficznych; posiada znajomość metod interpretacji tekstu filozoficznego.

Zakładane na ocenianym kierunku efekty uczenia się obejmują także komunikowanie się w języku obcym (absolwent kierunku m.in. zna podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym, posługuje się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Opisu Kształcenia Językowego – studia I stopnia; samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny, posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ oraz specjalistyczną terminologią filozoficzną – studia II stopnia).

Założone efekty uczenia się zostały sformułowane zrozumiałym językiem, są także realizowalne i pozwalają stworzyć dobrze funkcjonujący system ich weryfikacji uwzględniany m.in. w zasadach oceniania prac etapowych oraz prac dyplomowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

---

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku filozofia UKW są zgodne z misją i strategią Uczelni. Kierunek wpisuje się w założenia edukacyjne i kulturotwórcze Uczelni. Studia filozoficzne są w całości przypisane do dyscypliny filozofia, w której uczelnia prowadzi badania naukowe oraz mają profil ogólnoakademicki. Absolwenci kierunku uzyskują wiedzę z zakresu najważniejszych subdyscyplin filozoficznych, posiadają znajomość najważniejszych problemów filozoficznych i ich rozwiązań. Rozumieją i potrafią dokonać krytycznej analizy tekstów filozoficznych oraz zaproponować rozwiązania aktualnych problemów filozoficznych. Koncepcja i cele kształcenia są konsultowane z otoczeniem społecznym i odpowiadają na potrzeby rynku pracy, który poszukuje pracowników z tzw. miękkimi umiejętnościami – m.in. umiejętnością analitycznego i krytycznego myślenia – doskonalonymi na studiach filozoficznych. Zakładane efekty uczenia się są zgodne z dyscypliną filozofia i celami kształcenia kierunku. Są sformułowane w sposób trafny, realistyczny i zrozumiały, co pozwala na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych uzyskiwanych przez studentów. Efekty uczenia zakładane na kierunku są zgodne z właściwym poziomem PRK (studia I stopnia 6; studia II stopnia 7) oraz ogólnouniwersyteckim profilem studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku obejmują przede wszystkim treści filozoficzne z obszaru różnych subdyscyplin filozoficznych. Są zatem specyficzne dla dyscypliny filozofia i pozwalają na kompleksową realizację założonych efektów uczenia się. Dokumentacja kierunku (szczegółowy opis programu studiów, hospitacje, prace cząstkowe i dyplomowe) jest świadectwem tego, że studenci filozofii otrzymują wszechstronną wiedzę filozoficzną, odpowiadającą jej i zapisane w efektach uczenia się umiejętności oraz kompetencje społeczne. Tematy podejmowane na zajęciach (wykładach, ćwiczeniach, seminariach) obejmują nie tylko dyskusje wokół myśli klasyków filozofii, lecz także współczesne ujęcia problemów filozoficznych. Literatura zapisana w sylabusach zajęć odnosi się do źródeł i ich uznanych opracowań oraz najnowszych tekstów filozoficznych. Różnorodność zainteresowań pracowników Wydziału Filozofii UKW umożliwia zetknięcie się z różnymi tradycjami i nurtami filozoficznymi, w których stosowane są odmienne metody prowadzonych badań naukowych, co odzwierciedla aktualny stan badań i metodyki badań w dyscyplinie, do której jest przypisany kierunek studiów. Zajęcia na filozofii UKW prowadzą pracownicy akademicy z odpowiednimi

kompetencjami naukowymi dopasowanymi do wykładanych treści programowych, o czym świadczy ich dorobek naukowo-dydaktyczny.

Studia filozoficzne I stopnia trwają 6 semestrów, w trakcie których student realizuje 180 punktów ECTS. Łączna liczba godzin wynosi 1725 godzin. Nakład pracy liczony w punktach ECTS jest poprawnie oszacowany (wykłady i ćwiczenia z logiki, etyki, epistemologii po 60 godzin (5 ECTS), filozofia nauki 45h (4ECTS), translatorium tekstów filozoficznych 45h (3 ECTS) i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Studia filozoficzne II stopnia trwają 4 semestry (120 ECTS), zamykają się w 825 godzinach zajęć w bezpośrednim kontakcie, co zdaniem ZO PKO nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia. Nakład pracy szacowany w punktach ECTS jest przeszacowany (wybrane zagadnienia z epistemologii, etyka społeczna, problemy kultury współczesnej – wykłady po 30 godzin (5 ECTS). Sylabusy nie wskazują na konieczność samodzielnej pracy w tak olbrzymim zakresie (ok 100-120h do jednego przedmiotu). W związku z tym ZO PKA rekomenduje zwiększenie liczby godzin w programie studiów.

Sekwencja zajęć, ich forma i liczba na studiach filozoficznych I stopnia umożliwiają realizację zakładanych efektów uczenia się. Studia rozpoczynają się wprowadzeniem do filozofii, gruntownymi kursami logiki (logika I, II) i historii filozofii (starożytnej i średniowiecznej) oraz metodyką pracy filozoficznej i informacji naukowej. W następnych semestrach studenci filozofii są wprowadzani w arkana kolejnych subdyscyplin filozoficznych (ontologia, etyka, estetyka). Liczba zajęć ćwiczeniowych przekracza liczbę wykładów (480/750). Od 5 semestru studenci uczestniczą w seminariach naukowych, na których przygotowują swoje prace dyplomowe. Liczba zajęć aktywizujących studenta przekracza 50%. Natomiast na studiach II stopnia jest zdecydowanie za mało godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi (826h na 120 ECTS). Sekwencja zajęć jest poprawna – studenci filozofii mają zajęcia z wybranych zagadnień najważniejszych subdyscyplin filozoficznych (wybrane zagadnienia z historii filozofii, epistemologii, problemy kultury współczesnej) oraz współczesnej filozofii z różnych obszarów językowych (niemieckiej, francuskiej, anglosaskiej). Stosunek zajęć wykładowych do ćwiczeń i seminariów wynosi 480/345, zatem poniżej 50%. ZO PKA rekomenduje zwiększenie liczby zajęć ćwiczeniowych.

Poza zajęciami obowiązkowymi studenci realizują pulę zajęć do wyboru. Na studiach I i II stopnia studenci mają do wyboru dwa moduły, które obejmują różne zestawy zajęć. Nakład pracy oszacowany w punktach ECTS przypisany każdemu z tych modułów na studiach I stopnia wynosi 54 punkty ECTS, a na studiach II stopnia 38 ECTS, co razem z seminarium (10 ECTS na I i II stopniu) daje ponad 30% ECTS zajęć do wyboru. To oznacza, że student ma możliwość indywidualnego kształtowania swojej ścieżki kształcenia.

Studenci na studiach filozoficznych I stopnia realizują obowiązkowo 120 (8 ECTS) godzin zajęć z języka obcego nowożytnego (4 semestry po 30 godzin) oraz 30 godzin (3 ECTS) translatorium tekstów filozoficznych. Na studiach II stopnia obowiązuje 30 godzin zajęć z języka obcego (2 ECTS) oraz 30 godzin z języka obcego specjalistycznego (2 ECTS). Taka liczba zajęć językowych pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się na poszczególnych etapach studiów (I stopień poziom B2, II – B2+). Lektoraty są prowadzone przez Studium Języków Obcych i Tłumaczeń, natomiast zajęcia poszerzające znajomość specjalistycznego, filozoficznego języka przez pracowników Wydziału Filozofii.

Plan zajęć obejmuje zajęcia, które są ściśle powiązane z prowadzoną w UKW działalnością naukową. Zarówno wykłady, jak i ćwiczenia są prowadzone przez osoby posiadające dorobek naukowy w zakresie

wykładanych treści programowych. Większość prowadzących zajęcia posiada stopień naukowy dra habilitowanego w dyscyplinie filozofia.

Plan zajęć I i II stopnia filozofii obejmuje zajęcia z dziedziny nauk społecznych w wymaganym wymiarze 5 punktów ECTS (I stopień – teoria komunikacji społecznej 45 godzin; II stopień – psychologia 60 godzin).

Program studiów obejmuje zajęcia w trybie zdalnym w bardzo niewielkim wymiarze. Na studiach I stopnia są to jedynie zajęcia w modułach do wyboru (kognitywistyka e-learning, filozofia świadomości – po 30 godzin (5 ECTS), na studiach II stopnia w ramach zajęć obowiązkowych ogólna metodologia nauk – 30 godzin (5 ECTS).

Na ocenianym kierunku prowadzone są zajęcia w zaledwie kilkusobowych grupach, w których komfort pracy jest bardzo wysoki. Pracownicy stosują zróżnicowane metody kształcenia. Niemal każde zajęcia, także wykłady obok elementów podawczych obejmują konwersację (np. pytania kierowane do studentów, eksperymenty myślowe) i dyskusję. Wykładowcy m.in. przygotowują prezentacje multimedialne lub proponują pracę z tekstami źródłowym. W ramach seminariów promotorzy pracują indywidualnie ze swoimi studentami nad ich pracami dyplomowymi. Takie metody są charakterystyczne dla edukacji filozoficznej i stymulują do samodzielnej pracy. Podnoszenie kwalifikacji językowych odbywa się w trakcie lektoratów (ćwiczenie gramatyki, konwersacje) translatoria (tłumaczenie tekstów filozoficznych z i na język obcy). Metody wykorzystywane w nauczaniu na ocenianym kierunku zapewniają osiąganie zakładanych efektów uczenia się, w tym także językowych (odpowiednio na poziomie B2 i B2+). Przygotowują do prowadzenia samodzielnej działalności naukowej w dyscyplinie filozofia. Na ocenianym kierunku wykorzystywane są nowoczesne techniki kształcenia na odległość – platforma Moodle oraz Microsoft Teams, które stanowią bardzo dobre narzędzie kontaktu pomiędzy nauczycielami i studentami, wymiany materiałów dydaktycznych oraz prac domowych. Studenci nie mają najmniejszych problemów z ich obsługą.

Ze względu na niewielką liczbę studentów (na I roku filozofii I stopnia jest aktualnie 9 studentów, na pozostałych latach studiów I i II stopnia nie ma studentów) pracownicy nie mają trudności z dopasowaniem procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów. Na UKW bardzo dobrze pracuje Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który współpracuje z pracownikami kierunku wspomagając proces dydaktyczny. Pracownicy kierunku wychodzą naprzeciw potrzebom osób z różnymi niepełnosprawnościami w zależności od rodzaju ich dysfunkcji (np. niedowidzenie, dysfunkcje ruchowe czy psychiczne).

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe na kierunku filozofia UKW są zgodne z zakładanymi kierunkowymi efektami kształcenia. Uwzględniają aktualny stan wiedzy w dyscyplinie filozofia, do której w 100% jest przypisany oceniany kierunek oraz wyniki badań naukowych prowadzonych w tej dyscyplinie w uczelni.

Harmonogram zajęć, ich formy oraz organizacja studiów I stopnia filozoficznych na UKW umożliwiają osiągnięcie przez studentów kierunkowych efektów uczenia się. Czas i nakład pracy studentów ocenianego kierunku został poprawnie oszacowany w punktach ECTS. Natomiast na studiach II stopnia przewidziano zdecydowanie zbyt mało godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi (825 na 120 ECTS). Czas i nakład pracy liczony w punktach ECTS został przeszacowany (np. wykładom 30 godzinnym przypisano 5 ECTS, przy czym treści programowe, nie sugerują konieczności samodzielnej pracy studentów na poziomie 100-120h). Nadto stosunek wykładów do zajęć ćwiczeniowych wynosi 480/345h, zatem poniżej 50%. ZO PKA rekomenduje zwiększenie liczby godzin w bezpośrednim kontakcie z pracownikami akademickimi oraz zwiększenie zajęć ćwiczeniowych.

Metody uczenia wykorzystywane na kierunku są różnorodne i specyficzne dla studiów filozoficznych oraz odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom studentów. Wykłady, ćwiczenia, a w szczególności seminaria dyplomowe przygotowują studentów do prowadzenia pracy badawczej (I stopień studiów) oraz wspierają w prowadzeniu samodzielnej pracy badawczej pod kierunkiem opiekuna naukowego (II stopień).

Program studiów nie uwzględnia praktyk.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki przyjęcia na studia filozoficzne UKW, procedury rekrutacyjne oraz kryteria kwalifikacji są wyraźnie określone w uchwale Senatu UKW (Uchwała Nr 22/2022/2023) i opublikowane na stronach internetowych uczelni. Na kierunku filozofia przyjęcia na studia I stopnia odbywają się na podstawie rankingu średniej ocen (punktów) uzyskanych z pisemnej części egzaminu maturalnego. Matura rozszerzona z historii, filozofii lub języka łacińskiego oraz kultury antycznej jest dodatkowo premiowana (o 20% uzyskanej oceny). Ma to swoje uzasadnienie, ponieważ efekty uczenia się uzyskane w trakcie nauki tych przedmiotów przygotowują do uzyskania efektów uczenia się ocenianego kierunku. Na studia II stopnia absolwenci filozofii, dziennikarstwa i komunikacji społecznej, doradztwa filozoficznego i coachingu, filologii polskiej, historii, kognitywistyki, politologii, psychologii, socjologii, teologii oraz kierunków pokrewnych są przyjmowani na podstawie rankingu ocen z dyplomu oraz średniej ocen uzyskanych w toku studiów. Przyjęcia absolwentów innych studiów odbywa się na

podstawie wyniku egzaminu pisemnego (testu z zakresu treści podstawowych i kierunkowych, właściwych dla studiów kierunku filozofia I stopnia). Kryteria kwalifikacji są zatem przejrzyste i selektywne, pozwalają na wyselekcjonowanie kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności, które warunkują osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się na studiach filozoficznych II stopnia. Warunki rekrutacji są także bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podejmowaniu studiów. Nie dyskryminują kandydatów ze względu na płeć, narodowość czy niepełnosprawność itp.

Na uczelni zostały przyjęte zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym (Uchwała Senatu UKW Nr 246/2018/2019). W wyniku zastosowania tych procedur można zaliczyć studentowi nie więcej niż 50% punktów ECTS. Studenci ocenianego kierunku mogą także uzyskać potwierdzenie uzyskanych efektów uczenia się na innych uczelniach, zarówno polskich (np. w ramach programu MOST), jak i zagranicznych (np. programu ERASMUS+). Uznanie efektów uczenia dokonuje się na prośbę i na podstawie złożonych przez studenta dokumentów. Decyzję podejmuje dyrektor Kolegium Dydaktycznego po konsultacjach z Prodziekanem ds. dydaktycznych Wydziału Filozofii, który ocenia stopień uzyskania przez studenta zakładanych na filozofii UKW efektów uczenia się uzyskanych na innej uczelni.

Szczegółowe zasady i procedury dyplomowania na UKW są określone w Regulaminie studiów. Warunkiem przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie wszystkich egzaminów i zaliczeń określonych w planie studiów (I lub II stopnia), otrzymania pozytywnych recenzji z pracy dyplomowej oraz pozytywnego raportu JSA. Egzamin obejmuje prezentację i obronę pracy dyplomowej oraz pytania obejmujące treści programowe i literaturę z zakresu realizowanego przez studenta modułu kierunkowego. Na tej podstawie egzaminatorzy oceniają, w jakim stopniu student osiągnął efekty uczenia się założone na określonym poziomie studiów filozoficznych i jest ostatecznie przygotowany do prowadzenia pracy badawczej (studia I stopnia) lub potrafi prowadzić takie badania pod kierunkiem promotora (II stopień). Takie zasady i procedury są trafne dla kierunku filozoficznego, ponieważ w ich toku można zweryfikować stopień uzyskania kierunkowych efektów uczenia się przez studenta.

System weryfikacji efektów uczenia się przyjęty na ocenianym kierunku jest efektywny. Prace etapowe, egzaminacyjne, projekty studenckie potwierdzają postępy w procesie uczenia się, a prace i egzaminy dyplomowe osiągnięte przez studentów efekty uczenia się. Studenci otrzymują informacje zwrotne w różny sposób (m.in. oceny i komentarze na kolokwiach, w pracach zaliczeniowych oraz recenzjach prac dyplomowych). Na kierunku filozofia studiuje niewielka grupa studentów, każdy z nich ma możliwość indywidualnych konsultacji swoich prac śródokresowych i zaliczeniowych. Dostęp do kadry akademickiej jest nieograniczony. Na ocenianym kierunku wszelkie problemy konfliktowe rozwiązuje się indywidualnie, wsłuchując się w racje każdej z pozostających w sporze stron, na co pozwala niewielka liczba studentów. Zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem są zgłaszane do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Studentów oraz Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. W uczelni działa także Rektorska Komisja Antymobbingowa.

Metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są różnorodne i specyficzne dla kierunku filozofia (jak m.in. kolokwia, referaty, prezentacje, prace pisemne, kolokwia zaliczeniowe). Zapewniają one skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Przygotowanie prac dyplomowych w sposób szczególny pozwala na sprawdzenie i ocenę stopnia przygotowania do prowadzenia działalności naukowej studentów I stopnia i włączania się w tę działalność przez studentów II stopnia. Kolokwia, dyskusje, tłumaczenia, a w szczególności

egzamin z języka umożliwiają sprawdzenia i ocenę opanowania języka obcego na wymaganym poziomie B2 (I stopień) i B2+ (II stopień).

Dowodem osiągniętych efektów uczenia się na ocenianym kierunku są prace etapowe, egzaminacyjne oraz dyplomowe. Ich forma, tematyka oraz metodyka są dostosowana do dyscypliny filozofia, do której jest w całości przypisany kierunek oraz ogólnoakademickiego profilu studiów. Studenci i absolwenci ocenianego kierunku współorganizują i biorą udział w różnych konferencjach filozoficznych oraz publikują w czasopismach filozoficznych. Część absolwentów kontynuuje studia w szkole doktorskiej.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki przyjęcia kandydatów na studia filozoficzne UKW są formalnie przyjęte przez Senat uczelni i publicznie ogłoszone na jej stronach internetowych. Są one spójne, przejrzyste i pozwalają na trafny dobór kandydatów na studia filozoficzne, pod względem ich przygotowania do osiągania kierunkowych efektów uczenia się. Na uczelni istnieją także trafne i efektywne procedury kwalifikowania efektów uczenia się uzyskanych zarówno poza uczelnią, jak i na innych uczelniach tak polskich, jak i zagranicznych.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny stosowane na kierunku są zorientowane na studenta oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Niewielka liczba studentów na kierunku powoduje, że studenci mogą indywidualnie omawiać z prowadzącymi wszelkie prace etapowe i zaliczeniowe. To pozwala na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się. Prace dyplomowe są pisane na seminariach pod okiem promotorów, którzy opiekują się zaledwie jednym lub dwoma studentami. Pozwala to na bardzo dobre przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej (studia I stopnia) lub udział w tej działalności (studia II stopnia).

Wybrani studenci posiadają także potwierdzone publikacjami i wystąpieniami konferencyjnymi osiągnięcia naukowe.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku filozofia posiadają aktualny, różnorodny i udokumentowany dorobek naukowy w różnych subdyscyplinach filozoficznych. Rezultaty badań są publikowane w renomowanych wydawnictwach naukowych i czasopismach naukowych w kraju i zagranicą, jak również są prezentowane na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Wielu z nich pełniło funkcję promotora prac dyplomowych na I i II stopniu studiów. Bogaty i różnorodny dorobek naukowy nauczycieli akademickich pozwala na kompetentne prowadzenie zajęć dydaktycznych i w pełni umożliwia prawidłową realizację zajęć ujętych w programie studiów, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

W procesie dydaktycznym na kierunku filozofia uczestniczy 14 nauczycieli akademickich zatrudnionych na podstawie mianowania i umowy o pracę oraz prowadzących badania naukowe w dyscyplinie filozofia, w tym 1 profesor tytularny, 9 doktorów habilitowanych, 4 doktorów. Ponadto w procesie dydaktycznym uczestniczą 4 inne osoby, które prowadzące zajęcia uzupełniające (*studia nad dyskursem, język obcy specjalistyczny, metodyka pracy filozoficznej i informacja naukowa, wychowanie fizyczne*) i są specjalistami w swojej dziedzinie. Z dydaktycznego punktu widzenia liczba nauczycieli akademickich w stosunku do niewielkich grup studenckich jest korzystna, pozwala bowiem na indywidualny kontakt ze studentem oraz na bieżące sprawdzanie efektów uczenia się. W związku z tym struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich oraz ich liczba w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Nauczyciele akademicy legitymują się wieloletnim doświadczeniem w pracy dydaktycznej. Natomiast kilku młodym pracownikom nieposiadającym jeszcze odpowiedniego doświadczenia umożliwia się stopniowe wdrażanie w proces dydaktyczny. Posiadają też odpowiednie kompetencje do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Tak więc stale rozwijane kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich, w tym umiejętności prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w pełni umożliwiają prawidłową realizację procesu dydaktycznego.

Przydział zajęć spełnia kryteria merytoryczne oraz przepisy obowiązujące na Uczelni. Obowiązuje przy tym zasada, że powierza się zajęcia bezpośrednio powiązane z dorobkiem naukowym nauczyciela akademickiego oraz innych osób prowadzących zajęcia. Zasada ta odnosi się również do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Powiązanie kompetencji naukowych i dydaktycznych z określonym przedmiotem z programu studiów wpływa pozytywnie na prawidłową realizację zajęć.

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich są na poziomie poniżej obowiązującego na Uczelni obciążenia godzinowych pracowników. Polityka uczelni w tym zakresie jest konsekwentna i wynika z troski o utrzymanie kierunku filozofia.

W bieżącym programie studiów uwzględniono możliwość prowadzenia niektórych przedmiotów (*filozofia świadomości, kognitywistyka, ogólna metodologia nauk*) z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zajęcia będą prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kompetencje merytoryczne oraz przygotowane do ich realizacji z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na

odległość. Realizacja tych zajęć będzie na bieżąco monitorowana zgodnie z przepisami obowiązującymi na Uczelni.

Politykę kadrową na ocenianym kierunku należy uznać za w pełni transparentną i adekwatną do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Polityka kadrowa opiera się ona na precyzyjnych przepisach obowiązujących na Uczelni. Osoba ubiegająca się o stanowisko badawczo-dydaktyczne lub dydaktyczne, poza dorobkiem naukowym, musi wykazać się doświadczeniem oraz osiągnięciami dydaktycznymi.

W uczelni regularnie prowadzi się szereg szkoleń dla nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia w zakresie ich kompetencji dydaktycznych i w ramach różnych projektów. Generalnie nauczyciele wykładający na kierunku filozofia uczestniczyli w wielu szkoleniach obejmujących szerokie obszary tematyczne pracy ze studentami: *innowacyjne umiejętności dydaktyczne, dydaktyka w języku obcym, praca ze studentami z niepełnosprawnościami, zarządzanie technikami informacyjno-komunikacyjnymi*, w tym umiejętności informatyczne oraz wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość. Przy czym organizując szkolenia Uczelnia poprzedza je badaniami diagnostycznymi potrzeb nauczycieli akademickich w zakresie kompetencji dydaktycznych. Stan pandemii przyczynił się do tego, że zaistniała konieczność wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość w procesie dydaktycznym. Również w tym wypadku Uczelnia prowadziła i prowadzi gruntowne szkolenia pracowników, jak również zapewnia wsparcie techniczne dla dydaktyki oraz na bieżąco modyfikuje swoje działania.

Studenci mają możliwość swobodnej i systematycznej oceny nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych za pośrednictwem anonimowych ankiet. Ponadto nauczyciele akademicy są oceniani przez innych nauczycieli w ramach hospitacji zajęć dydaktycznych oraz przez specjalną komisję powoływana przez Uczelnię do okresowej oceny pracowników.

W przypadku oceny okresowej, której podlegają wszyscy nauczyciele akademicy zatrudnieni w UKW, bierze się pod uwagę aktywność naukową, organizacyjną i dydaktyczną oraz oceny z hospitacji zajęć i oceny dokonywane przez studentów.

Wyniki okresowej oceny kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski, jakie wynikają z analizy ankiet studenckich, służą do dalszego ulepszania procesu dydaktycznego oraz do indywidualnego motywowania nauczycieli akademickich w celu ich indywidualnego rozwoju i podnoszenia jakości dydaktyki.

Realizowana przez Uczelnię polityka kadrowa pozwala na dobór kompetentnych nauczycieli akademickich, co ma bezpośredni wpływ na realizację procesu dydaktycznego. Ponadto polityka kadrowa sprzyja stabilizacji zatrudnienia oraz indywidualnemu rozwojowi nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia (od ostatniej wizytacji ZO PKA w r. 2017 jedna osoba uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego oraz zatrudniono dwie osoby po doktoracie), mianowicie generuje odpowiednie warunki pracy, motywuje do identyfikowania własnych potrzeb i wszechstronnego doskonalenia.

Aktywnie realizowana polityka kadrowa obejmuje również zasady rozwiązywania konfliktów oraz sposoby reagowania na wszelkie przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia. Działania te mają charakter scentralizowany. Pracownicy mogą kierować swoje wnioski i skargi do komisji rektorskich:

Rektorska Komisja Antymobingowa oraz Odwoławcza Rektorska Komisja ds. kadry dla nauczycieli akademickich. Na Wydziale Filozoficznym, w ramach którego funkcjonuje kierunek filozofia, zarejestrowano tylko jeden przypadek skargi do komisji antymobingowej. Postępowanie zostało jednak umorzone. Nauczyciele mają świadomość i wiedzę, w jaki sposób reagować i do kogo się zwrócić w przypadku konfliktów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku filozofia posiadają aktualny, różnorodny i udokumentowany dorobek naukowy w różnych subdyscyplinach filozoficznych. Nie budzi zastrzeżeń struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów. Nauczyciele akademicy wykazują się odpowiednimi kompetencjami dydaktycznymi. Przydział zajęć spełnia kryteria merytoryczne oraz przepisy obowiązujące na Uczelni. Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich są zgodne z polityką uczelni. Bieżącym programie studiów uwzględniono możliwość prowadzenia niektórych przedmiotów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Politykę kadrową na ocenianym kierunku należy uznać za w pełni transparentną i adekwatną do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć. W uczelni zaspokajane są potrzeby szkoleń dla nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia w zakresie ich kompetencji dydaktycznych oraz wykorzystania metod i technik kształcenia na odległość. Studenci mają możliwość swobodnej i systematycznej oceny nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych za pośrednictwem anonimowych ankiet. Ankiety te bierze się pod uwagę przy ocenie okresowej nauczycieli akademickich. Wyniki okresowej oceny nauczycieli akademickich służą do dalszego ulepszania procesy dydaktycznego oraz do indywidualnego motywowania nauczycieli akademickich. Realizowana przez Uczelnię polityka kadrowa pozwala na dobór kompetentnych nauczycieli akademickich, co ma bezpośredni wpływ na realizację procesu dydaktycznego. Polityka kadrowa Uczelni obejmuje również zasady rozwiązywania konfliktów oraz sposoby reagowania na wszelkie przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia dydaktyczne na kierunku filozofia odbywają się w budynku Wydziału Filozoficznego UKW przy ul. Michała Kleofasa Ogińskiego 16. W ostatnim czasie dokonano gruntownego remontu całej infrastruktury, dzięki czemu obiekt spełnia wszystkie warunki nowoczesnej placówki naukowo-dydaktycznej, jak i warunki bezpieczeństwa oraz bezbarierowej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Sale oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się oraz odpowiadają rzeczywistym warunkom przyszłej pracy badawczej. Umożliwiają także prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

W całym obiekcie funkcjonuje bezprzewodowa i przewodowa sieć internetowa. Pomieszczenia dydaktyczne, pomieszczenia zakładów oraz pomieszczenia administracji posiadają stałe łącza internetowe i są wyposażone w komputery z nowoczesnym oprogramowaniem odpowiadającym potrzebom nauk humanistycznych. Wyposażenie techniczne wykorzystywane w procesie dydaktycznym umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym korzystanie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Dla dydaktyki wykorzystuje się dwie standardowo wyposażone sale w sprzęt techniczny o pow. 20 m², które umożliwiają prowadzenie zajęć dla grupy liczącej do 12 osób. Ponadto istnieje możliwość korzystania z trzech większych sal wykładowych znajdujących się w budynku Wydziału. Część zajęć, na które uczęszcza niewielu studentów (seminaria), odbywa się w pomieszczeniach zakładów i pokojach nauczycieli akademickich. Studenci posiadają do wyłącznej dyspozycji pokój socjalny. Pracownicy mają możliwość korzystania z przenośnego rzutnika oraz z dwóch przenośnych komputerów. Infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do liczby studentów i umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie badań przez studentów.

Studenci kierunku filozofia mogą korzystać z zasobów Biblioteki UKW, oddalonej ok. 200 m od Wydziału Filozoficznego. Biblioteka zajmuje powierzchnię 18000 m². Oprócz funkcji czysto bibliotecznych oferuje ona usługi w zakresie informacji naukowej, bogatych zasobów elektronicznych (krajowych i światowych). Biblioteka dysponuje bogatymi zasobami literatury filozoficznej (ok. 12 tys. wolumenów dotyczących filozofii, ok. 100 tytułów czasopism polskich i zagranicznych) oraz 13 pełnotekstowymi bazami, z których część baz interdyscyplinarnych posiada znaczną część literatury filozoficznej (EBSCO, Elsevier, Springer, Scopus), jak i czasopism filozoficznych (EBSCO, Willey, Science Direct, Springer). Biblioteka spełnia także funkcję dydaktyczną i społeczno-kulturalną: znajdują się tam nowoczesne magazyny, pracownie, pokoje dla indywidualnej pracy, sale dydaktyczne, aula ze sprzętem multimedialnym mogąca pomieścić 240 osób, przestrzenie wystawowe. Ponadto w Bibliotece działa Wypożyczalnia Międzybiblioteczna umożliwiająca dostęp do zbiorów bibliotek krajowych i zagranicznych. Warunki pracy w bibliotece (możliwość korzystania z pokoi do pracy indywidualnej) należy uznać za optymalne. Dogodne dla studentów i nauczycieli akademickich są godziny otwarcia Biblioteki: Oddział Wolnego Dostępu, Oddział Wypożyczeń i Obsługi oraz Oddział Czasopism otwarte są od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-19:00 (sobota 9:00-19:00). Natomiast Oddział Informacji Naukowej i Wypożyczalnia Międzybiblioteczna działają od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-15:00. Czytelnia Zbiorów Specjalnych funkcjonuje jedynie od poniedziałku do piątku w godz. 9:00-14:00. Tak więc zasoby Biblioteki i ich dostępność, duża liczba miejsc w czytelni, dostęp do komputerów i źródeł

cyfrowych (specjalistycznych baz danych) oraz nieskrępowana możliwość korzystania z obszernego księgozbioru podręcznego, aktualnych czasopism, sprzyjają pracy naukowej i przygotowywaniu się studentów do zajęć oraz przygotowywaniu prac dyplomowych.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna spełnia wymogi przepisów BHP i posiada wszystkie aktualne przeglądy techniczne i wymagane przez prawo certyfikaty.

Jednostka zapewnia studentom poza godzinami zajęć nieograniczony dostęp do sieci bezprzewodowej, pomieszczeń, sprzętu komputerowego i oprogramowania niezbędnych do realizacji zadań i projektów.

Budynek, w którym odbywają się zajęcia na kierunku filozofia, jak również Biblioteka w pełni dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Brak barier architektonicznych umożliwia komfortowe dotarcie do każdego miejsca w tym zaplecza sanitarnego spełniającego wszelkie wymagania techniczne. Biblioteka zapewnia dostęp do wymaganej w procesie dydaktycznym literatury osobom z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w ramach ogólnouczelnianego systemu wsparcia technologii informacyjno-komunikacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami. W ten sposób zapewnia się tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Uczelnia zapewnia dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiające interakcje między nauczycielami akademickimi i studentami w systemie synchronicznym i asynchronicznym.

Infrastruktura ta stanowi integralną część systemu Uczelni i jest dostępna dla studentów wymagających specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym z różnego typu niepełnosprawnościami.

Jednostka zapewnia dostęp do specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne – na bieżąco uzupełniane, również pod kątem potrzeb dydaktycznych – są na poziomie aktualnego stanu wiedzy filozoficznej, jak również są powiązane z problematyką i potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filozofia. Umożliwiają one prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, a także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie odpowiadającej potrzebom procesu dydaktycznego oraz liczbie studentów na kierunku filozofia.

Stała i bezprzewodowa sieć internetowa i nieograniczony do niej dostęp umożliwiają studentom i nauczycielom akademickim korzystanie ze światowych zasobów informacji naukowej.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – istnieje pełen dostęp do tych zasobów, zarówno bezbarierowy, jak również w postaci technologii asystujących i wsparcia technicznego.

Obecnie tylko część zajęć przewidziano z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w formie kontaktu synchronicznego. W pozostałych przypadkach stosuje się częściowe wykorzystywanie platform komunikacyjnych. W jednym i drugim przypadku przekazywane są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej i są one dostępne także dla studentów z niepełnosprawnością.

Jednostka przeprowadza regularne przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, w tym w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Prowadzi się również systematyczne i sformalizowane badania dotyczące oceny przez studentów infrastruktury dydaktycznej i jakości systemu bibliotecznego. Każdy budynek ma opiekuna, który na bieżąco monitoruje wyposażenie sal oraz wszelkie aspekty techniczne. Pracownicy mają możliwość zwracania się do tej osoby w każdym przypadku. W zakresie obowiązków Prodziekana ds. kształcenia jest stały dozór nad infrastrukturą dydaktyczną i naukową oraz koordynowanie napraw i zakupu odpowiedniego wyposażenia technicznego niezbędnego dla dydaktyki. Na Uczelni funkcjonuje również Rada Biblioteczna, która na bieżąco monitoruje zasoby biblioteki pod kątem uzupełniania księgozbioru. Ponadto każdy student i nauczyciel akademicki mają prawo postulować zakup niezbędnej literatury.

Jednostka systematycznie unowocześnia infrastrukturę informatyczną oraz oprogramowanie, jakie stosuje się w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W okresowych przeglądach mających na celu rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych biorą udział nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia, jak również studentów.

Wyniki okresowych przeglądów, w szczególności wszelkie uwagi zgłaszane przez studentów w ankietach są podstawą do działań w zakresie doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, jak również wyposażenia technicznego bazy dydaktycznej.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym korzystanie zaawansowanych technik informatycznych i odpowiada potrzebom procesu nauczania i uczenia się oraz rzeczywistym warunkom przyszłej pracy badawczej. Umożliwia ona także prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Infrastruktura dydaktyczna jest dostosowana do liczby studentów. Zasoby biblioteczne są bogate i w pełni uwzględniają potrzeby studentów filozofii i obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach. Księgozbiór w wersji drukowanej i elektronicznej na bieżąco uzupełnia się o najnowszą literaturę niezbędną w procesie dydaktycznym oraz w badaniach naukowych w wersji drukowanej i elektronicznej. Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna spełnia wymogi przepisów BHP. Zapewnia się studentom poza godzinami zajęć nieograniczony dostęp do sieci bezprzewodowej, pomieszczeń, sprzętu komputerowego i oprogramowania niezbędnych do realizacji zadań i projektów. Obiekt dydaktyczny oraz biblioteka w pełni dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia zapewnia dostęp do infrastruktury informatycznej i oprogramowania umożliwiające interakcje między nauczycielami

akademickimi i studentami w systemie synchronicznym i asynchronicznym. Infrastruktura ta stanowi integralną część systemu Uczelni i jest dostępna dla studentów z różnego typu niepełnosprawnościami. Jednostka zapewnia dostęp do specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Zasoby biblioteczne, informacyjne i edukacyjne są na poziomie aktualnego stanu wiedzy filozoficznej, jak również są powiązane z problematyką i potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku filozofia i obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie odpowiadającej potrzebom procesu dydaktycznego. Stała i bezprzewodowa sieć internetowa i nieograniczony do niej dostęp umożliwiają studentom i nauczycielom akademickim korzystanie ze światowych zasobów informacji naukowej. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Część zajęć przewidziano z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w formie kontaktu synchronicznego. Jednostka przeprowadza regularne przeglądy infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej, w tym w tym wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i systematycznie unowocześnia tę infrastrukturę. W okresowych przeglądach mających na celu rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych biorą udział nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia, jak również studenci.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W zakresie prowadzenia kierunku filozofia Uczelnia podjęła stałą współpracę z kilkoma przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród podmiotów zaangażowanych we współpracę znajdują się przedstawiciele organizacji pozarządowych, szkolnictwa, branży wydawniczej oraz IT. Dobór podmiotów, z którymi Uczelnia podjęła współpracę, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz z większością potrzeb w zakresie realizacji i rozwijania kształcenia na ocenianym kierunku.

Dla kierunku filozofia powołano Radę Kierunku, a jej zadania zostały określone w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 19/2019/2020 Rektora UKW z dnia 29 października 2019 r. W skład Rady wchodzi: dziekan kierunku jako przewodniczący, kilku nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, przedstawiciel studentów oraz przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego, który jest związany z kierunkiem. Do zadań Rady Kierunku należy m. in. formułowanie wniosków naprawczych i opinii dotyczących podniesienia jakości kształcenia i przedstawianie ich w sprawozdaniu przedkładanym zastępcy ds. kształcenia w terminie wyznaczonym przez WSJK każdego roku akademickiego za rok poprzedni, nadzór nad prawidłowym doбором promotorów i

recenzentów prac dyplomowych, akceptacja wskazanych promotorów poszczególnych prac i zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, kontrola jakości prac dyplomowych, składanie propozycji w zakresie zmian w obsadzie zajęć.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są regularnie zapraszani do konsultacji programu studiów oraz efektów uczenia się. Konsultacje odbywają się zarówno w ramach Rady Kierunku, jak i w formie nieformalnych rozmów. Jednak jak dotąd, interesariusze zewnętrzni nie zgłaszali żadnych uwag ani pomysłów na modyfikację programu studiów. Rekomenduje się zatem rozszerzenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym o interesariuszy gotowych do przedstawienia swoich propozycji w zakresie doskonalenia programu studiów tj. Polskie Towarzystwo Filozoficzne.

W zakresie dotyczącym ocenianego kierunku Uczelnia podejmuje następujące formy współpracy z interesariuszami zewnętrznymi:

1. Realizacja wspólnie z Centrum Kultury i Nauki Młyny Rothera oraz Fundacją Koherencje wydarzeń propagujących połączenia między filozofią a muzyką. W ramach licznych wydarzeń zorganizowano wykłady (z udziałem pracowników UKW, lecz także pracowników UMK, PAN oraz ASP w Warszawie), debaty, warsztaty, koncerty adresowane do szerokiego kręgu odbiorców. Dzięki współpracy z Fundacją Koherencje, a także z bydgoską Akademią Muzyczną udało się również zorganizować cieszący się dużym zainteresowaniem cykl „wykładokoncertów”. W realizację wydarzeń zostali włączeni studenci ocenianego kierunku, którzy pełnili rolę wolontariuszy.
2. Współorganizacja filozoficznych wykładów otwartych „Filo Zośka” wraz z IFiS PAN, skierowanych do mieszkańców Bydgoszczy oraz innych okolicznych miejscowości. Takie inicjatywy inspirują studentów do organizacji własnych wydarzeń np. Bydgoskich Spotkań Filozoficznych, realizowanych przez Studenckie Koło Filozofii UKW.
3. Realizacja wspólnie z mediami bydgoskimi, głównie z Radiem PiK audycji poetycko-filozoficznych z udziałem nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Audycje pozwalają popularyzować oceniany kierunek i są inspiracją dla studentów i absolwentów kierunku do podejmowania własnych działań o podobnym charakterze. Przykładem może być podcast „Filozofia Po prostu” prowadzony przez absolwentkę filozofii UKW.
4. Organizacja w liceach i technikach wykładów i warsztatów o tematyce filozoficznej np. o filozofii egzystencji. W ten sposób Uczelnia dodatkowo promuje kierunek wśród potencjalnych przyszłych kandydatów na studia. Wśród uczestników warsztatów i wykładów są niekiedy uczniowi, którzy później decydują się na udział w Olimpiadzie Filozoficznej.

Niestety przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego nie mają wpływu na listę tematów prac dyplomowych, proces dyplomowania i nie uczestniczą w pozostałych działaniach podnoszących jakość kształcenia tj. analiza losów absolwentów kierunku. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym była kontynuowana, bez względu na pandemię SARS-Cov-2. Uczelnia utrzymywała stały kontakt z interesariuszami zaangażowanymi w prace Rady Kierunku. Spotkania Rady odbywały się w formie online w tym czasie.

Zakres opisywanej współpracy jest poddawany okresowym przeglądom przez Radę Kierunku. Przeglądy nie są jednak prowadzone w sposób formalny. Działania te mają charakter jakościowy. Analizuje się poprawność doboru instytucji współpracujących, skuteczność form współpracy i jej wpływu na osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz zaangażowanie w prace Rady. Efektem monitoringu współpracy z interesariuszami zewnętrznymi jest zmiana przedstawiciela

otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie Kierunku. W wyniku zmiany w Radzie pojawił się przedstawiciel Fundacji Koherencje organizacji, z którą Uczelnia utrzymuje systematyczny kontakt poprzez organizację wielu wydarzeń.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia. Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie Uczelnia sytuuje jako jeden z priorytetów – istnieje szereg umów bilateralnych z zagranicznymi ośrodkami naukowymi we Francji i Grecji. Wpisuje się ono w koncepcję i cele kształcenia na kierunku filozofia i obejmuje szereg komplementarnych działań: lektoraty, translatoria językowe, wyjazdy w ramach programu Erasmus, przyjazdy studentów zagranicznych, wykłady zagranicznych gości, zajęcia specjalistyczne (*współczesna filozofia anglosaska, współczesna filozofia niemiecka*). Podstawę umiędzynarodowienia stanowią nauczyciele akademicki prowadzący dydaktykę

na kierunku filozofia, którzy regularnie utrzymują i nawiązują relacje z licznymi zagranicznymi ośrodkami naukowymi w Europie i USA; biorą oni czynny udział w międzynarodowym życiu naukowym (konferencjach naukowych, staże naukowe, wykłady gościnne wykłady na zagranicznych uczelniach). Jeden z pracowników jest afiliowanym profesorem w uczelni zagranicznej. O efektywności umiędzynarodowienia procesu kształcenia świadczą osiągnięcia studentów: W wydziałowym piśmie „Piąte Piętro” ukazują się prace studentów, a także publikuje się w języku angielskim wywiady z zagranicznymi filozofami, które przeprowadzają studenci. Zdarzają się przypadki, że studenci przygotowują pracę dyplomową w języku angielskim.

Uczelnia stwarza warunki rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich. Świadczą o tym zrealizowane wyjazdy naukowe nauczycieli akademickich – 36 w latach 2018-2023. Natomiast skromnie przedstawia się aktywność międzynarodowa studentów, mianowicie w okresie 2018-2023 wyjechał za granicę tylko 1 student i jeden zagraniczny student przyjechał. W związku z tym ZO PKA rekomenduje podjęcie działań na rzecz aktywizacji studentów i szersze wykorzystanie istniejących programów wymiany międzynarodowej studentów.

Proces umiędzynarodowienia Wydziału Filozoficznego UKW monitorowany jest na bieżąco przez władze dziekańskie, a także przez wydziałowego Koordynatora ds. programu Erasmus. Monitorowana jest wszelka naukowa aktywność międzynarodowa zarówno nauczycieli akademickich (jeden z elementów oceny okresowej pracownika), jak i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Polityka umiędzynarodowienia należy do jednego z głównych priorytetów Uczelni. Sprzyja ona umiędzynarodawianiu kształcenia na kierunku filozofia. Pracownicy aktywnie uczestniczą w międzynarodowej wymianie naukowej i legitymują się odpowiednimi kompetencjami do prowadzenia zajęć w językach obcych. Studentom oferuje się możliwość uczestniczenia w różnych formach międzynarodowej aktywności naukowej. Uczelnia stwarza warunki rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. Proces umiędzynarodowienia na kierunku filozofia monitorowany jest na bieżąco.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

UKW w Bydgoszczy zapewnia systematyczne i kompleksowe wsparcie dla studentów kierunku filozofia podczas całego procesu studiowania. Prowadzone w Uczelni działania odpowiadają potrzebom studentów, w tym różnych grup studentów o specjalnych potrzebach. Oferowane wsparcie przyjmuje zróżnicowane formy zarówno w aspektach organizacyjnych, jak i finansowych.

Studenci są informowani o programie studiów oraz o formach i kryteriach zaliczenia na pierwszych zajęciach. Kadra dydaktyczna jest dostępna dla studentów w ramach godzin konsultacyjnych realizowanych po uprzednim uzgodnieniu takich potrzeb ze studentami. Konsultacje odbywają się w formie stacjonarnej i online. Ponadto stały kontakt z nauczycielami akademickimi jest możliwy za pośrednictwem poczty mailowej. Do dyspozycji studentów pozostają opiekun roku, pracownicy administracyjni i odpowiednie jednostki dydaktyczne. Opiekun roku pełni rolę łącznika pomiędzy władzami Uczelni, a studentami. Za obsługę administracyjną odpowiada Biuro Obsługi Studentów. Jego pracownicy dostępni są w tygodniu, jak i w trakcie trwania zjazdów dla studentów niestacjonarnych.

Uczelnia wspiera studentów w zakresie korzystania z narzędzi wykorzystywanych podczas kształcenia na odległość. Studenci mają dostęp do materiałów szkoleniowych z obsługi wykorzystywanych platform dostępnych na stronie internetowej Uczelni. Dodatkowo studenci mają możliwość skorzystania ze wsparcia działu IT. Materiały z zajęć udostępniane są studentom w formie elektronicznej. Ponadto istnieją rozwiązania, które wspierają studentów wykluczonych cyfrowo. Taka grupa studentów może otrzymać dostęp do sal komputerowych, a także uzyskać zapomogę na zakup sprzętu komputerowego.

Interesy studenckie reprezentowane są przez Samorząd Studencki Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Samorząd spełnia swoje ustawowe zadania, m.in. odpowiada za sprawy socjalno-bytowe studentów, uczestniczy w projektowaniu i opiniowaniu programów studiów. UKW zapewnia Samorządowi finansowanie odpowiadające jego potrzebom. Członkowie Samorządu uczestniczą w działaniach projakościowych, mają również wpływ na kształt i politykę Uczelni za pośrednictwem uczestnictwa w gremiach UKW. Ponadto Samorząd realizuje wiele inicjatyw skierowanych do studentów, realizując tym samym założenia animowania kultury studenckiej.

Studenci są wspierani w wejściu na rynek pracy. W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, w którego zakres działań wchodzi prowadzenie doradztwa zawodowego, organizowanie bezpłatnych szkoleń oraz pośrednictwo ofert pracy. Cyklicznie odbywają się również targi pracy. Ponadto Biuro Karier zajmuje się badaniem losów absolwentów.

UKW oferuje szereg świadczeń dla studentów, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Studenci mogą ubiegać się o stypendia socjalne, stypendium rektora, stypendium specjalne oraz o zapomogi. Rozpatrywaniem wniosków stypendialnych zajmuje się odpowiednie gremium, którego większość członków stanowią studenci. Skargi i odwołania od decyzji rozpatrywane są przez odpowiednie gremium odwoławcze.

Studenci są motywowani do osiągnięcia wysokich wyników w nauce – system motywowania opiera się głównie na systemie stypendialnym. Studenci wybitni otrzymują bezpośrednie wsparcie naukowe od nauczycieli akademickich w ramach opieki naukowej nad realizowanymi projektami naukowymi.

Studenci ze szczególnymi potrzebami mogą liczyć na opiekę tutorską. W ramach kierunku filozofia studenci mają możliwość dołączenia do Studenckiego Koła Filozoficznego, które jest wspierane finansowo, organizacyjnie i merytorycznie. Studenci wybitni mogą liczyć na wsparcie finansowe na potrzeby działalności naukowej, w tym na organizację konferencji czy publikację artykułów naukowych. Ponadto studenci mogą ubiegać się o przyznanie zgody na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów.

Studenci ze specjalnymi potrzebami mogą liczyć na wsparcie Uczelni. W Uczelni stale dostosowuje się infrastrukturę do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. Uczelnia posiada różnego rodzaju sprzęty do wypożyczenia dla osób z problemami słuchowymi i wzrokowymi. Uniwersytet podejmuje szereg działań ukierunkowanych na umożliwienie podjęcia i komfortowego studiowania dla osób z niepełnosprawnościami, niezależnie od ich stopnia. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na kompleksową pomoc ze strony Działu ds. Osób z Niepełnosprawnościami UKW, który aktywnie współpracuje z osobami z niepełnosprawnościami badając ich potrzeby. Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami, we współpracy z innymi pracownikami oraz środowiskiem studentów z niepełnosprawnościami, na bieżąco zajmuje się rozpoznawaniem ich potrzeb i problemów. Podejmowane są działania mające na celu stwarzanie warunków do pełnego udziału studentów z niepełnosprawnościami w procesie kształcenia. W tym celu dział świadczy określone usługi oraz udziela wsparcia finansowego i organizacyjnego, a także podejmuje działania na rzecz likwidacji przeszkód i barier, w tym także architektonicznych. Studenci z niepełnosprawnościami mają dostęp do: wsparcia psychologicznego, asystentów dla osób poruszających się na wózku inwalidzkim oraz dla osób niewidomych, alternatywnych zajęć z wychowania fizycznego (np. goalball, szachy), digitalizacji materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych, indywidualnych zajęć dla osób niewidomych (np. orientacja przestrzenna, tyfloinformatyka), korzystania ze zbiorów Akademickiej Biblioteki Cyfrowej, wsparcia logopedyczne dla osób z wadą wymowy, zajęć języka angielskiego dla osób słabosłyszących oraz do specjalnych sekcji sportowych (goalball, tenis stołowy). Dużą rolę w społeczności akademickiej odgrywa Zrzeszenie Studentów, które jest nie tylko głosem i reprezentacją samych osób zainteresowanych, ale także pomysłodawcą różnych inicjatyw i imprez. W związku z powyższym, system wsparcia studentów z niepełnosprawnościami zasługuje na szczególne wyróżnienie.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa studentów Uczelnia posiada odpowiednie procedury w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy. Wsparcie psychologiczne zapewniane jest wszystkim studentom przez Pełnomocnika Rektora ds. pomocy psychologicznej. Ponadto w Uczelni funkcjonuje system skarg i wniosków. Studenci mogą zgłosić swoje postulaty do przedstawicieli samorządu studenckiego lub do władz uczelni.

Ewaluacja systemu wsparcia opiera się na cyklicznych badaniach ankietowych, które są dobrowolne i anonimowe. W badaniu podejmuje się ocenę organizacji studiów, obsługi administracyjnej, infrastruktury. Wyniki ankiet są upubliczniane na stronie internetowej Kolegium i stanowią podstawę do wdrażania zmian jakościowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w szerokim zakresie zapewnia studentom wsparcie w procesie osiągania efektów uczenia się. Studenci mają zapewnione wsparcie w procesie dydaktycznym, działalności naukowej oraz w sprawach socjalno-bytowych. Uczelnia zapewnia indywidualizację procesu kształcenia oraz zapewnia dostęp do rozwijania dodatkowych aktywności. Działalność samorządu studenckiego i organizacji studenckich jest wspierana przez uczelnię organizacyjnie i finansowo. W Uczelni wspiera się studentów wybitnych. Studenci mają możliwość skorzystania z programów mobilności studenckiej oraz mają zapewnione wsparcie w wejściu na rynek pracy. Ocena systemu wsparcia opiera się na cyklicznym badaniu ankietowym. W Uczelni w sposób wyróżniający wspiera się grupę studentów z niepełnosprawnościami. Podejmowane przez Uczelnię działania na rzecz wsparcia studentów należy ocenić pozytywnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Szeroki system wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami mający charakter kompleksowy, stały i systematyczny, który przejawia się m.in. poprzez szereg działań ukierunkowanych na umożliwienie podjęcia i komfortowego studiowania dla osób z niepełnosprawnościami.

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Uczelnia zapewnia wszystkim zainteresowanym publiczny dostęp do informacji o studiach, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. W prowadzonym przez Uczelnię portalu rekrutacyjnym kandydaci na studia znajdują informacje o zasadach i harmonogramie rekrutacji, w tym sposobie przydzielania punktów dla posiadaczy różnych typów matur, wymaganych od kandydatów dokumentach, zasadach przyjmowania cudzoziemców, wysokości opłat za usługi edukacyjne oraz informacje dla osób z niepełnosprawnościami. Na stronie internetowej Uczelni oraz w Biuletynie Informacji Publicznej dostępne są informacje o programach studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego, zasady odbywania części studiów na uczelniach zagranicznych w ramach programu Erasmus+ oraz zasady dyplomowania i przyznawanych tytułów zawodowych. Na stronie internetowej Uczelni znajdują się też szczegółowe informacje o różnych formach pomocy materialnej dla studentów, w tym stypendiach: socjalnych, specjalnych dla osób z niepełnosprawnościami, rektora dla najlepszych studentów, ministra za osiągnięcia naukowe, ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, zapomogach, zasadach ubiegania

się o miejsce w akademikach. Oddzielne zakładki ma Biuro Karier UKW oraz Stowarzyszenie Absolwentów. Sylabusy wszystkich przedmiotów są publicznie dostępne na platformie USOSweb.

Kanały informacyjne Uczelni mają klarowną strukturę. Szybko i bez trudu można znaleźć w nich wszystkie niezbędne informacje o studiach. Strona internetowa Uczelni jest przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Na ocenianym kierunku kształcenie odbywa się w trybie stacjonarnym i w związku z tym Uczelnia obecnie nie publikuje informacji dotyczących kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia.

Władze Wydziału Filozofii monitorują aktualność, rzetelność, zrozumiałość i kompleksowość informacji o studiach i dbają o to, by sposób przekazywania tych informacji był zgodny z potrzebami kandydatów na studia, studentów i pracowników.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Uczelni został wdrożony System Zapewniania Jakości Kształcenia, zgodnie z którym nadzór merytoryczny, administracyjny i organizacyjny nad ocenianym kierunkiem pełnią następujące osoby i

gremia: Rektor Uczelni, Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, Pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia, Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia, Rada Kolegium, Dziekan Wydziału Filozofii, Prodziekan ds. Kształcenia oraz Rada Kierunku. W ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności wskazanych wyżej osób i gremiów. W szczególności, w kompetencji Dziekana jest organizowanie działalności dydaktycznej oraz nadzorowanie jej przebiegu, Prodziekan ds. Kształcenia podejmuje decyzje dotyczące obsady zajęć dydaktycznych, ustalania różnic programowych, ustalania harmonogramów egzaminów oraz nadzoruje publikację rozkładów zajęć oraz sylabusów przedmiotów. Natomiast do podstawowych zadań Rady Kierunku należy: projektowanie procesu kształcenia, formułowanie propozycji zmian w programach studiów, monitorowanie sylabusów przedmiotów, określanie szczegółowych zasad dyplomowania, czuwanie nad właściwym doborem promotorów oraz zatwierdzanie tematów prac dyplomowych.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o określone w dokumentach wewnętrznych procedury. Zgodnie z tymi procedurami propozycję uruchomienia programu studiów albo jego zmiany uchwała Rada Kierunku. Następnie propozycja ta jest przedkładana do akceptacji Uniwersyteckiej Radzie ds. Kształcenia i po uzyskaniu takiej akceptacji uchwalana przez Senat Uczelni.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, która obejmuje efekty uczenia się (w tym ich zgodność z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego), treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się oraz wynik nauczania. W tym celu wykorzystuje się m.in. analizy sylabusów przedmiotów, anonimowe ankiety oceniające jakość kształcenia na poszczególnych zajęciach, które studenci wypełniają w systemie USOSweb, wyniki hospitacji zajęć (hospitacje są prowadzone zgodnie z regulaminem hospitacji na Wydziale Filozofii oraz wytycznymi Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia), postulaty formułowane przez interesariuszy wewnętrznych (studentów, nauczycieli akademickich), zewnętrznych (przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego) oraz wyniki badania losów absolwentów.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Rezultaty oceny są analizowane przez władze dziekańskie oraz Radę Kierunku. Wynik tych analiz oraz wszelkie zalecenia lub rekomendacje sformułowane w trakcie zewnętrznej oceny kierunku są omawiane na zebraniu wszystkich pracowników Wydziału. W celu sprawnego i skutecznego wdrożenia zaleceń lub rekomendacji powoływane są też specjalne zespoły robocze. Rezultaty wszelkich działań doskonalących jakość kształcenia, podejmowanych w rezultacie zewnętrznych ocen jakości kształcenia na kierunku, są przekazywane wszystkim pracownikom Wydziału.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie sformułowano

Zalecenia

Nie sformułowano

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.
9. Uchwała nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczony na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

